

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 40

Lýsingarprísir fyri mán: 20 øyru á
1. síðu, 15 øyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 9. oktbr. 1954

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárid

27. árg

O. J. JACOBSEN OG MARTIN SIMONSEN 40 DAGAR INN AT SITA OG 6000 KR. Í BÓT VILLI SØRENSEN FRÍKENDUR

Hósmorgunin kl. 10 fall dómurin í sakarmálinum E. Rubek Nielsen, lækna, móti O. J. Jacobsen, Martin Simonsen og Villi Sørensen, blaðstjóra. V. Sørensen varð

fríkendur, meðan hinir báðir finga hvør sínar 40 daga »hefti«. Somuleiðis skulu teir í felag gjalda Rubek Nielsen 6000 kr.

Sambandsflokkurin krevur Th. Petersen og R. Long úr Landsstýrin. beinan vegin.

Sambandsflokkurin var mánaðagin saman til partifund í Tórshavn. Frá fundinum varð henda frágreiðing send »Dimmalætting«:

Sambandsflokkurin hevur í dag sent formanni Fólkaflakksins, hr. Poul Petersen, lögtingsmanna, so-ljóðandi skriv:

Sum kunnugt vóru Sambandsflokkurin og Fólkaflokkurin saman um at skipa tað sitandi Landsstýri við Kristian Djurhuus (sum lögmanni og Th. Petersen og Rikard Long sum landsstýrslimum. Vegna tað, ið framkomid er um Sjóvinnubankan, har Th. Petersen hevur verið stjóri og Rikard Long nevndarlimur til teir komu inn í landsstýrið, er Sambandsflokkurin samdur um at föra fram, at hann ikki longur hevur tað áliti á hesum báðum monnum, ið krevst fyri at sita í landsstýrinum.

Flokkurin má tí krevja, at hesir báðir menn fara út úr landsstýrinum beinan vegin.

Sum kunnugt er Sjóvinnubankin komin í fíggjarligar trupulleikar, og bankaeftirlitið er komið fram á ymiskt, ið vísir, at leiðsla bankans, stjórn og nevnd, ikki hava fylgt teimum fyriskipanum, ið bankalögin ásetir. Hetta er iva-leyst ein atvoldin til teir trupul-leikar, bankin er komin í.

Eftir tí, ið longu fram er komið,

heldur Sambandsflokkurin seg ikki kunna halda áfram við at styðja eitt landsstýri, har Th. Petersen og Rikard Long sita. Tórshavn, 3. sept. 1951.

Joh. M. Fr. Poulsen, Hans Iversen, S. Danielsen, Jens Chr. Olsen, Tr. Samuelson, O. F. Joensen.
(úr »Dimmalætting« 5. sept. 1951)

Hetta var dómur Sambandsins yvir sitandi landsstýri, Th. Petersen og Rikard Long.

Tó, orðloysingar vóru, Rikard Long situr framvegis í landsstýrinum og fólkaflokkurin hevur framvegis buktina og báðar endarnar.

Hvat siga sambandsveljararnir?

Hetta skrivliga skjal prógvar til fullnar, at orðhildnir menn eru teir ikki, sambandsins tingmenn.

Slíkar orðloysingar kann eingin erligur sambandsmaður velja aftur á ting.

F. A.

— Føroya Arbeðarafelag — sendi á vári í 1953 áheitan til tingið um at seta í gongd ymisk neyðarbeiði, tí tað vísti seg, at 60 pst. av øllum organiseraðum arbeðarum vóru arbeðsleysir.

Málið fór í fíggjarnevndina.

Har »sýlaðu« sambandsmenn og fólkaflakksmenn hetta lívsmál arbeðaranna.

Arbeðarar!

Tora tit at velja tilíkar menn aftur á ting???

EIN ----- »GÁVA«

Fiskimannaverkfallið 1953.

Fiskimenn hava altíð haft brutto sáttmála. Hann var greiður, og hann gav teimum altíð nakað. Reiðararnir dámdu ikki henda sáttmála. Teir kravdu nettosáttmála, sum menn manga aðrar staðni hava. Drátturin millum fiskimenn og reiðarar um nettosáttmála ella bruttosáttmála var mong árinu so harður, at tað bar ofta móti lockout ella streiku partanna millum.

So eitt árið hendi tað, at fiskimenn gingu við til nettosáttmála ímóti, at javnaðarmannauppskotið um minstuløn ella lönjaving til til saltfiskafiskimenn varð samtykt.

Men nettosáttmálin gav fiskimönnum ikki tað, ið reiðarar hövdu málað upp, og sum teir sjálvir hövdu vónað. Hann var eitt vónbrot, og fiskimenn settu fram aftur kravið um at fáa bruttosáttmálan aftur í gildi.

Tá ið nú tað hendir, at landsstýrisflokkarnir gera ta ógerð at avtaka lönjavingina og forskotsrindanina varð sum frammanfyri greitt frá eldur í koluni við verkföllum og hördum stríði.

Men hóast landsstýrisflokkarnir vóruð trýstir at seta eina lönjavingar- og forskotsskipan aftur í gildi og fiskimenn lótu sær lynda at geva eftir og fara aftur til sjós, vóru teir als ikki nøgdir, tí lönjavingin og forskotsrindanin var ein kypul av tí, ið teir hövdu haft.

Tað kókaði undir lokinum.

Afturat tí, at fiskimenn vóru so illa nøgdir við nettosáttmálakorini og ta kryplaðu lönjavingar- og forskotsrindanarskipan koma so hesi herviligu álopinu, ið landsstýrisflokkarnir gjördu við at dýkj a arbeðsmenn og fiskimenn undir í tolli á neyðsynjarvörur.

Tá brast ófriðurin á:

Fiskimenn kravdu nettosáttmála og hesa ræðuligu tolling avtikna ella lagda soleiðis, at hon ikki kom at nerva hin minna mannin.

Men reiðararnir og landsstýrisflokkarnir vóru ikki til at tala við. So varð verkfall.

Hetta verkfallið eins og hini verkföllini undir fólkaflakks- og sambandsregimentinum var soleið is ein beinleiðis fylgja av tí harðrenda politikkinum, ið fólkaflakks og sambandssamgongan hövdu fært ímóti tí minna manninum.

TJÓÐVELDISFORMAÐURIN ERLENDUR PATURSSONUR GER HITT STØRSTA MISSTAKIÐ. NAKAR FISKIMANNAFELAGSFORMAÐUR HEVUR GJØRT MÓTI FISKIMONNUM. SÍÐANI FØROYA FISKIMANNAFELAG VARÐ STOVNAÐ.

Verkfallsstríðið kom at verða hart og seigt, tað var øllum monnum greitt. Og um fiskimenn komu at vinna, varð ein spurningur, um teir áttu peningamegi at halda út. Teir kundu ikki liva av ongum. Og tá ið teir ikki vóru til sjós og einki arbeði hövdu, var neyðin í durunum í somu løtu, ið teir einki oyra hövdu at keypa fyri.

Roynt varð tí at fáa peningastuðul í Nordanlondonum.

Vilji var tilsteðis hjá Samvirkende at hjálpa teimum. Men Samvirkendesmenn sögdu, at tað var neyðugt at fáa eina samskipan millum Føroya arbeðarafelag og fiskimannafelögin fyrst, tí Samvirkende kundi ikki eftir lögum sínum veita beinleiðis hjálpi til fiskimenn, ið ikki lógu innanfyri teirra fakliga skipan. Men Samvirkende kundi sum sagt hjálpa í somu løtu, at ein samskipan var fingin millum Samvirkende og Føroya Arbeðarafelag og millum fiskimannafelögin og Føroya Arbeðarafelag.

Aftaná at hava fingið hetta svar skuldi ein hugsa sær, at fiskimannafelagsformennin skundaðu sær at troðka á:

fyrst at fáa ta neyðugu samskipan millum Samvirkende og Føroya Arbeðarafelag og harnæst at samskipa fiskimannafelögin við Føroya Arbeðarafelag.

Men so varð ikki.

Sum monnum kunnugt legði formaðurin fyri Føroya Fiskimannafelag av øllum alvi ímóti eini samgongu millum Samvirkende og Føroya Arbeðarafelag.

Og tá ið menn frá Samvirkende komu upp til Føroyar fyrst at skipa fyrst eini peningahjálpi til fiskimenninar undir verkfallinum, legði harra E. Paturssonur á teir í 14. September.

Hann lat teir týðiliga merkja, at fiskimenn ikki vildu taka ímóti nakrari hjálpi undir eini samskipan millum nevndu felög.

Og meðan skrivararnir fyri Framhald á 4. síðu.

Vit hava

NÝSLAKT. LAMBSKJØT

Tlf. 2366

Niels Mortensen